

(8.4.5) 1A-66(G-16/01)
2018 m. birželio 13 d.

**Lokomotyvų TGK-2, Nr. 7477, ir
TEM TMH, Nr. 982400000260,
eismo įvykio, įvykusio
2016 m. spalio 18 d.,
Kauno geležinkelio stoties Palemono kelyno
Petrašiūnų privažiuojamajame kelyje,**

FAKTINĖ ATASKAITA

Transporto
avarijų ir
incidentų
tyrimo skyrius

Saugos tyrimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo 36 straipsniu.

Saugos tyrimo tikslas – ateityje išvengti avarijų ir incidentų, o ne nustatyti, kas kaltas ar atsakingas. Saugos tyrimas yra nepriklausomas nuo jokio teisminio ar administracinio proceso, kuriuo siekiama nustatyti, kas kaltas ar atsakingas, su juo nesusijęs ir neturi jam poveikio.

Kiekvienas saugos tyrimas užbaigiamas pateikiant ataskaitą, kurios forma priklauso nuo įvykio tipo ar pavojingumo. Jei reikia, pateikiamos saugos rekomendacijos, kuriomis joku būdu nenustatoma kaltės prezumpcija ar atsakomybė už įvykį.

Vadovaujantis pirmiau minėtomis nuostatomis, saugos tyrimo ataskaita nenaudojama kaip įrodymas teisminiame ar administraciniame procese, kuriuo siekiama nustatyti, kas kaltas ar atsakingas, nes saugos tyrimo metu tai nenustatoma ir nesuderinama su saugos tyrimo tikslu.

Saugos tyrimo ataskaita pagrįsta tik saugos tyrimo metu nustatytais duomenimis. Informacija, kurioje nurodomos pagrindinės avarijos aplinkybės, publikuojama geležinkelių bendruomenei ir visuomenei. Saugos tyrimo ataskaitos ištraukos gali būti naudojamos be specialaus leidimo su sąlyga, kad nurodomas šaltinis, medžiaga publikuota tiksliai ir ji nenaudojama siekiant menkinti arba klaidinančiame kontekste.

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA
TRANSPORTO AVARIJŲ IR INCIDENTŲ TYRIMO SKYRIUS

Biudžetinė įstaiga
Gedimino pr. 30, Vilnius
Tel. (8 5) 266 2984
Faks. (8 5) 262 5940
El. p. rastine@tm.lt
www.tm.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre
Kodas 188604955

Santrauka

Įvykio Nr.	G-16/01		
Ataskaitos Nr.	(8.4.5) 1A-66(G-16/01)		
Ataskaitos tipas	Faktinė ataskaita		
Paskelbta	2018 m. birželio 18 d.		
Klasifikacija	Geležinkelių transporto eismo įvykis		
Įvykio data	2016 m. spalio 18 d.		
Įvykio vietos laikas	10:00		
Įvykio vieta	Kauno geležinkelio stoties Palemono kelyno Petrašiūnų privažiuojamojo kelio Nr. 14 iešmas Nr. 19		
Riedmens tipas	Manevrinis lokomotyvas TGK-2 Manevrinis lokomotyvas TEM TMH		
Riedmens Nr.	Nr. 7477 Nr. 982400000260		
Pagaminimo metai	1986 2012		
Riedmens sudėtis	Vienas lokomotyvas Lokomotyvas su 12 vagonų sąstatu		
Riedmenų eismo aplinkybės	Vyko riedmenų manevriniai darbai		
Žala riedmenims	Lokomotyvui TGK-2 įlenktas dešinės pusės įlipimo turėklas. Lokomotyvui TEM TMH deformuotas dešinės pusės galinis turėklas.		
Asmenų sužalojimai	Mirtinai sužaloti	Sunkiai sužaloti	Nesunkiai sužaloti
Keleiviai	-	-	-
Geležinkelių transporto darbuotojai	-	1	-
Pervažos naudotojai	-	-	-
Leidimo neturintys asmenys	-	-	-
Kiti	-	-	-
Mašinisto pažymėjimas, sertifikatas	Mašinisto pažymėjimas išduotas 2011 m. birželio 10 d.		
Mašinisto amžius	30		
Mašinisto patirtis	5 metai		

Trumpa apžvalga

Antradienį, 2016 m. spalio 18 d., 10 val. vykstant manevriniams darbams UAB „R. Baltic“ privažiuojamajame kelyje, nevaldomai riedant lokomotyvui TGK-2, Nr. 7477, buvo sunkiai sužalotas mašinistas – prispaustas prie stovinčio lokomotyvo TEM TMH, Nr. 982400000260.

Pranešimas apie avariją

AB „Lietuvos geležinkeliai“ apie geležinkelių transporto eismo įvykį saugos tyrimų instituciją informavo 2016 m. spalio 18 d. 13 val. 10 min.

Vadovaujantis Geležinkelių transporto katastrofų, eismo įvykių ir riktų tyrimų, šių tyrimų ataskaitų ir geležinkelio eismo saugos rekomendacijų rengimo ir teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2015 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1R-385 „Dėl Geležinkelių transporto katastrofų, eismo įvykių ir riktų tyrimų, šių tyrimų ataskaitų ir geležinkelio eismo saugos rekomendacijų rengimo ir teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 9.1 papunkčiu, priimtas sprendimas atlikti šio įvykio saugos tyrimą.

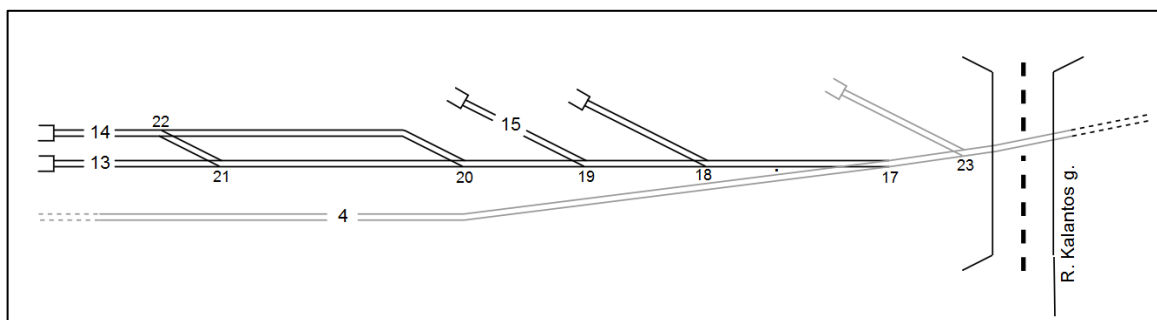
English Summary

Tuesday, 18 October 2016, 10:00, during manoeuvring works in the company's UAB „R. Baltic“ siding tracks, the locomotive TKG-2, No. 7477, driver wanted to stop the runaway locomotive. The driver did not fully climb right hand side locomotive's TKG-2 steps before he was pressed against stationary locomotive TEM TMH, No. 982400000264 on the track No. 14. The movement of an unattended locomotive TKG-2 could not be determined due to lack of information about locomotive's break system.

1. FAKTINĖ INFORMACIJA

1.1. Įvykio eiga

Antradienį, 2016 m. spalio 18 d., 9 val. 24 min. AB „Lietuvos geležinkeliai“ darbuotojai išvyko iš Palemono geležinkelio stoties su lokomotyvu TEM TMH, Nr. 982400000260 (toliau – TEM TMH), ir 12 vagonų. Atvykus į Petrašiūnus, traukinių derintojas perjungė iešmus į kelią Nr. 15 (1 pav.). Tada, kaip teigė TEM TMH mašinistas, būdamas už R. Kalantos g. pervažos, pradėjo stumti 12 vagonų. Įstūmus vagonus, TEM TMH mašinistas sustabdė sąstatą kelyje Nr. 15 ir laukė traukinių derintojo nurodymų. Lokomotyvas TEM TMH stovėjo ant iešmo Nr. 19.

1 pav. Privažiuojamųjų kelių schema

Lokomotyvo TGK-2, Nr. 7477 (toliau – TGK-2), mašinistas, apie 9 val. gavęs nurodymą iš UAB „R. Baltic“ darbų vadovo sutvarkyti iešmus Nr. 20 ir Nr. 19 ir prie jų padėti ratstabdžius, nuvažiavo prie kelio Nr. 14 iešmo Nr. 20. TGK-2 mašinistas dirbo vienas, be manevrų vadovo. Išlipo iš užvesto ir neįtvirtinto lokomotyvo TGK-2 prie iešmo Nr. 20, pamatė, kad atvyko AB „Lietuvos geležinkeliai“ sąstatas, ir toliau tęsė darbus ties iešmu Nr. 20.

Apie 10 val. pradėjo riedėti nevaldomas lokomotyvas TGK-2 kelio Nr. 14 5,5 ‰ nuokalne. TGK-2 mašinistas, norėdamas sustabdyti lokomotyvą TGK-2, bėgo iki jo ir nespėjęs užlipti dešinės pusės laipteliais buvo prispaustas prie stovėjusio lokomotyvo TEM TMH.

Kaip teigė TEM TMH mašinistas, laukdamas traukinių derintojo išgirdo riksmus ir pamatė prispaustą TGK-2 mašinistą. Kartu su traukinių derintoju bandė atstumti lokomotyvą, tačiau jiems nepavykus, traukinių derintojas išbėgo pakviesti pagalbos.

Atbėgus kitiems į pagalbą, asmenys rankomis pastūmė šilumvežį ir išlaisvino prispaustą TGK-2 mašinistą. Kiti asmenys iškvietė pagalbą bendrosios pagalbos numeriu.

1.2. Asmenų parodymai

1.2.1. TGK-2 mašinisto parodymai

Mašinistas nurodė, kad apie 9 val. gavęs darbų vadovo nurodymą padėti ir sutepti ratstabdžius prie iešmų, su lokomotyvu TGK-2 nuvažiavo prie jų. Apie vagonų atvežimą į kelią Nr. 15 nebuvo informuotas. Apie 10 val. važiuojant link iešmo Nr. 19 buvo įjungti stabdžiai, tačiau jie nesuveikė. Norint sustabdyti lokomotyvą TGK-2 buvo įjungta atbulinė eiga (reversas), tačiau tai jo nesustabdė ir lokomotyvas TGK-2 atsitrenkė į TEM TMH. Mašinistas iškrito iš kabinos ir buvo suspaustas tarp lokomotyvų.

1.2.2. Traukinių derintojo parodymai

Derintojas nurodė, kad apie 10 val. lokomotyvas TGK-2 pradėjo riedėti link iešmo Nr. 19 ir pamatė bėgantį TGK-2 mašinistą. Nespėjęs jam užlipti lokomotyvo TGK-2 dešinės pusės laipteliais, lokomotyvas TGK-2 atsitrenkė į lokomotyvą TEM TMH. Mašinistas buvo prispaustas prie stovėjusio lokomotyvo TEM TMH.

1.3. Sužaloti asmenys

TGK-2 mašinistui dėl geležinkelių transporto eismo įvykio metu patirtų sunkių sužalojimų konstatuota politrauma.

1.4. Žala riedmenims

Geležinkelių transporto eismo įvykio metu įlenktas lokomotyvo TGK-2 dešinės pusės įlipimo turėklas ir deformuotas lokomotyvo TEM TMH dešinės pusės galinis turėklas.

1.5. Duomenys apie darbuotojus

1.5.1. TGK-2 mašinistas

TGK-2 mašinistas turėjo AB „Lietuvos geležinkeliai“ 2011 m. birželio 10 d. išduotą pažymėjimą, kuriame nurodyta teisė savarankiškai valdyti manevrinį šilumvežį. Mašinistas turėjo 5 metų mašinisto darbo patirtį. Geležinkelių transporto eismo įvykio metu dirbo vienas.

1.5.2. TEM TMH traukinių derintojas

TEM TMH traukinių derintojas turėjo UAB Geležinkelio produkcijos atitikties vertinimo centro 2014 m. spalio 29 d. išduotą egzamino išlaikymo

pažymėjimą apie asmenis, kurie dirba darbą, tiesiogiai susijusį su eismu.

1.5.3. TEM TMH mašinistas

TEM TMH mašinistas turėjo AB „Lietuvos geležinkeliai“ 1983 m. birželio 30 d. išduotą lokomotyvo mašinisto pažymėjimą, kuriame nurodyta teisė savarankiškai dirbti šilumvežių mašinistu.

Valstybinės geležinkelio inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos 2016 m. spalio 24 d. sprendimu Nr. VS-1296 mašinisto pažymėjimas buvo pakeistas nauju.

1.6. Duomenys apie riedmenis

Lokomotyvų TGK-2 ir TEM TMH duomenys pateikti 1 ir 2 lentelėse.

1 lentelė. Lokomotyvo TGK-2 duomenys

Riedmens tipas ir numeris	TGK-2, Nr. 7477
Riedmens klasifikacija	Manevrinis lokomotyvas
Riedmens pagaminimo metai	1986 m.
Įregistravimo data	1998 m. gruodžio 7 d.
Riedmens savininkas	UAB „Kauno keliai“
Riedmens naudotojas	UAB „R. Baltic“

2 lentelė. Lokomotyvo TEM TMH duomenys

Riedmens tipas ir numeris	TEM TMH, Nr. 982400000260
Riedmens klasifikacija	Manevrinis lokomotyvas
Riedmens pagaminimo metai	2012 m.
Įregistravimo data	2012 m. lapkričio 22 d.
Riedmens savininkas	AB „Lietuvos geležinkeliai“
Riedmens naudotojas	AB „Lietuvos geležinkeliai“

Lokomotyvo TGK-2 techninę priežiūrą atlieka UAB „Refitas“. Paskutinį kartą lokomotyvas TGK-2 buvo techniškai apžiūrėtas 2016 m. balandžio 27 d. Apžiūros metu buvo surašytas lokomotyvo techninės apžiūros aktas, kuriame pažymėta:

„Šilumvežio TGK-2 Nr. 7477 techninė būklė atitinka ~~(neatitinka)~~ TNN ir kitų galiojančių instrukcijų keliamus reikalavimus.“

1.7. Duomenys apie infrastruktūrą

Privažiuojamojo kelio Nr. 14 savininkas yra UAB „Kauno keliai“, tačiau keliais ir lokomotyvu TKG-2 naudojasi UAB „R. Baltic“ pagal 2015 m. gegužės 19 d. pasirašytą Privažiuojamojo (geležinkelio iešmo) kelio naudojimo sutartį.

Riedmenis iš Kauno geležinkelio stoties į UAB „R. Baltic“ privažiuojamąjį kelią Nr. 15 atveža AB „Lietuvos geležinkeliai“. UAB „R. Baltic“ naudojamoje geležinkelių infrastruktūroje signalizacijos įrenginiai nenaudojami ir iešmai perjungiami rankiniu būdu. Riedmenims įtvirtinti naudojami ratstabdžiai. Su geležinkelio stotimi komunikuojama telefoniniu ryšiu.

Įvykio metu UAB „R. Baltic“ neturėjo įgaliojimų geležinkelių transporto eismo saugos srityje.

Įvykio metu UAB „Kauno keliai“ turėjo įgaliojimus geležinkelių transporto eismo saugos srityje privažiuojamiesiems keliams Nr. 13, Nr. 14 ir Nr. 15.

1.8. Papildoma informacija

1.8.1. Eismo organizavimas

Riedmenų eismas vyksta vadovaujantis UAB „Kauno keliai“ generalinio direktoriaus 2012 m. gegužės 25 d. patvirtinta Kauno geležinkelio stoties ir uždarnosios akcinės bendrovės „Kauno keliai“ privažiuojamojo kelio eismo organizavimo instrukcija, kurioje nurodyta:

„1.10. Kliento manevrų brigados sudėtis: lokomotyvo mašinistas ir traukinių derintojas (manevrų vadovas).

<...>

3.3. Prieš įvažiuojant Bendrovės lokomotyvui (sąstatui) į Kliento privažiuojamąjį kelią Nr. 15, Kliento lokomotyvas turi stovėti Kliento privažiuojamajame kelyje Nr. 14, tarp iešmo Nr. 22 ir atramos.“

UAB „R. Baltic“ nebuvo įsteigusi manevrų vadovo pareigybės.

1.8.2. Eismo sauga

Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso 11 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„1. Geležinkelio įmonės (vežėjai) ir šio Kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytos įmonės, pageidaujančios naudotis geležinkelių infrastruktūra, privalo turėti saugos sertifikatą. Geležinkelių infrastruktūros valdytojai, prieš pradėdami naudoti geležinkelių infrastruktūrą, privalo gauti įgaliojimus geležinkelių transporto eismo saugos srityje.“

2. PASTABOS IR KOMENTARAI

UAB „R. Baltic“ neturėjo manevrų vadovo pareigybės, kuri reikalinga taisyklingai organizuoti manevravimą keliuose. Lokomotyvų TGK-2 ir TEM TMH mašinistai ir traukinių derintojas neturėjo informacijos apie priešingų šalių darbus privažiuojamuosiuose keliuose.

Lokomotyvui TEM TMH su vagonais atvykus į kelyną tolesni įmonių darbai buvo tęsiami ne pagal eismo organizavimo tvarką. Tada 5,5 ‰ nuokalne pradėjo riedėti nevaldomas lokomotyvas TGK-2. Jo mašinistas, norėdamas sustabdyti lokomotyvą TGK-2, bėgo iki jo, tačiau dėl nedidelio atstumo tarp lokomotyvų nespėjęs užlipti dešinės pusės laipteliais buvo prispaustas prie stovėjusio lokomotyvo TEM TMH.

Apie geležinkelių transporto eismo įvykį buvo pranešta po 3 valandų, kai lokomotyvas buvo patrauktas iš įvykio vietos. Atsižvelgiant į tai, nebuvo galima įvertinti lokomotyvo TGK-2 stabdžių padėties ir jų veikimo, kai nevaldomas lokomotyvas pradėjo riedėti nuokalne.

Pranešimų apie geležinkelių transporto katastrofas, eismo įvykius ir riktus teikimo, geležinkelių transporto katastrofų, eismo įvykių ir riktų tyrimo ir jų padarinių likvidavimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2003 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. 3-79 „Dėl Pranešimų apie geležinkelių transporto katastrofas, eismo įvykius ir riktus teikimo, geležinkelių transporto katastrofų, eismo įvykių ir riktų tyrimo ir jų padarinių likvidavimo nuostatų patvirtinimo“, 4 punkte nurodyta:

„4. Įvykus geležinkelių transporto katastrofai, eismo įvykiui geležinkelio įmonės (vežėjai), įmonės, kurios naudojasi geležinkelių infrastruktūra, ir geležinkelių infrastruktūros valdytojai nedelsdami, o įvykus geležinkelių transporto riktui – ne vėliau kaip per 24 val. privalo informuoti apie tai VGI ir geležinkelių transporto katastrofų tyrimų vadovą.“

3. SAUGOS VEIKSMAI

3.1. Lietuvos transporto saugos administracija

Lietuvos transporto saugos administracija 2016 m. lapkričio 4 d. įpareigojo UAB „R. Baltic“ nesinaudoti geležinkelių infrastruktūra, kol gaus saugos sertifikatus.

3.2. UAB „R. Baltic“

UAB „R. Baltic“ 2017 m. balandžio 18 d. gavo įgaliojimus geležinkelių transporto eismo saugos srityje, o 2017 m. balandžio 19 d. – saugos sertifikato A ir B dalis.